

ΣΚΕΨΟΥ ΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΣΟΥ, ΣΚΕΨΟΥ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΟΛΟ

ΚΕΧΑΓΙΑ Μ.¹, ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Κ.¹, και ΖΑΒΕΑ Ε.¹

¹ 9^ο Γυμνάσιο Καλλιθέας, ,Δ' Διεύθυνση Β/θμιας Εκπ/σης Αθήνας
e-mail: likeha@otenet.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα παρουσιάζουν στις μέρες μας μεγάλη ένταση και έκταση, με αποτέλεσμα να απειλούν τη βιωσιμότητα του πλανήτη. Η λύση θα βρεθεί αν επανεξετάσουμε τον σχεδιασμό των μεγαλουπόλεων, που θα γίνει με κριτήρια σεβασμού του περιβάλλοντος και με μέτρο τον άνθρωπο. Λύση σ' αυτήν την κατάσταση μπορεί να δώσει το ζωντάνεμα της γειτονιάς Έχοντας τα παραπάνω υπόψη μας, αφού ορίσαμε ως χώρο μελέτης τη γειτονιά του σχολείου μας, ασχοληθήκαμε με τους τρόπους, με τους οποίους μπορούμε να γνωρίσουμε τη γειτονιά και τους γείτονες, να αναδείξουμε τα προβλήματα ,να δραστηριοποιηθούμε μαζί με τους γείτονες για τη βελτίωση της, γιατί πιστεύουμε πως η γειτονιά είναι το κύτταρο ζωής της πόλης και πως γειτονιά είμαστε όλοι εμείς. Για την υλοποίηση αυτών των στόχων τα μέλη της ομάδας περιδιάβηκαν τη γειτονιά, κατέγραψαν τα προβλήματα, εντόπισαν τις πράσινες γωνιές της και τα σημεία αναφοράς της Στη συνέχεια μοίρασαν σχετικά ερωτηματολόγια στους γείτονες. Επισκέφθηκαν χώρους που τη σηματοδοτούν (Θέατρα, Γήπεδα ,την Πάντειο) και συζήτησαν με τους υπεύθυνους για τους τρόπους παρέμβασής τους. Πραγματοποίησαν εκπαιδευτικό ταξίδι στις Πόλεις της κοιλάδας του Πάδου, δίνοντας έτσι οικουμενική διάσταση στο θέμα. Τέλος διατύπωσαν προτάσεις που αφορούσαν τη βελτίωση, το ζωντάνεμα της γειτονιάς και κατ' επέκταση της πόλης.

ΚΕΗΑΓΙΑ Μ., ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Κ., and ΖΑΒΕΑ Ε.

e-mail: likeha@otenet.gr

ABSTRACT

The environmental and social problems, which are presented in nowadays in big intensity and extent, with result to threaten the viability of our planet. The solution will be found if we re-examine the planning of big cities, that will be accomplished with criterians of respect for the environment, using as a rule the human being. The solution can be given by the reviving of the neighborhood. Considering the above, after we settled on, as a place of study, our school neighborhood, we dealt with the ways that we can be more familiar with neighborhood and neighbors. They elected the problems and activate with neighbors for its improvement as our belief is that the neighborhood is the cell of life in cities and that we are a part of it. In order to achieve these goals the members of our team observed our neighborhood, recorded all the problems, located the green spaces and the point of reference. Furthermore, they distributed relative questionnaires to the neighbors. Moreover, they visited the most important places, like: Theaters, Fields, Panteion University e.t.c. The, the discussed with the people in charge for the ways of intervention. After these, the made educational trip in the Cities of the valley of Padus, giving thus worldwide dimension in the subject. In conclusion they formulated proposals that concerned the improvement of the receiving of the neighborhood and at extension of the city.

Λέξεις κλειδιά: γειτονιά, γείτονες, δραστηριοποίηση, ενεργή συμμετοχή, σημεία αναφοράς, παρέμβαση, γειτονιά κύτταρο ζωής,

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

- α Η επιθυμία της ομάδας να ασχοληθεί με ένα θέμα συναφές, συνέχεια του περυσινού
- α Η βιωματική προσέγγιση του θέματος
- α Η πρόκληση να δούμε πόσο καλά γνωρίζουμε το χώρο που ζούμε, τη γειτονιά μας
- α Το ενδιαφέρον να γνωρίσουμε τους ανθρώπους που ζουν δίπλα μας, τους γείτονές μας
- α Η διεπιστημονική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος
- α Η διαχρονικότητα και η οικουμενικότητα του θέματος
- α Η διαπολιτισμικότητα του θέματος
- α Η απόκτηση γνώσεων και η καλλιέργεια αξιών, στάσεων και δεξιοτήτων των μελών της μαθητικής ομάδας που θα τους δώσει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα φυσικού, ανθρωπογενούς και πολιτισμικού περιβάλλοντος

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- α Να γνωρίσουν τα μέλη της μαθητικής ομάδας την ανθρωπογεωγραφία της γειτονιάς τους περιδιαβαίνοντάς την και συζητώντας με τους κατοίκους
- α Να δραστηριοποιήσουν και να οργανώσουν τους γείτονες, ώστε να έχουν λόγο για τα προβλήματα και θέματα που τους απασχολούν άμεσα
- α Να μάθουν να λειτουργούν μέσα από διαφανείς και ανοικτές διαδικασίες για τα θέματα του χώρου τους και όχι μόνο
- α Να κατανοήσουν πως όλα αυτά μπορούν να υλοποιηθούν, πως τελικά δεν υπάρχει άλλος δρόμος για τις χώρες και τις κοινωνίες εκείνες που θέλουν να λέγονται πολιτισμένες
- α Να κατανοήσουν και να δείξουν και στους άλλους πως ο πολιτισμός αναδεικνύεται στην πράξη μέσα από τέτοιες δημοκρατικές διαδικασίες
- α Να κατανοήσουν την ιστορική εξέλιξη της γειτονιάς ως κύτταρο της κοινωνικής ζωής
- α Να κατανοήσουν την παγκόσμια διάσταση του θέματός μας, γιατί η επίλυση ενός τοπικού προβλήματος βοηθά στην επίλυση προβλημάτων, που συναντούμε σε οποιαδήποτε γωνιά της γης
- α Να κατανοήσουμε τελικά πως όλος ο πλανήτης είναι μια γειτονιά και αυτό να το χαρούμε και να το μεταδώσουμε και στους άλλους
- α Να ασκηθούν στην ομαδική εργασία
- α Να αναπτύξουν την κριτική ικανότητά τους
- α Να αποκτήσουν και να αναπτύξουν δεξιότητες για τη χρήση Η/Υ, φωτογραφικής μηχανής,, βιντεοκάμερας, κ.λ.π.
- α Να αποκτήσουν την ικανότητα έρευνας και μελέτης πρωτογενών πηγών, δημιουργίας και επεξεργασίας ερωτηματολογίων και φύλλων εργασίας
- α Να αποκτήσουν την ικανότητα πολύπλευρης προσέγγισης ενός θέματος
- α Να αγαπήσουν το σχολείο και να το θεωρούν πως είναι ο δικός τους ζωτικός χώρος, ένας χώρος ελεύθερης έκφρασης, αυτενέργειας, δημιουργικότητας, συλλογικότητας και ομαδικότητας

3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Μέθοδος project:

- Û Τα μέλη της ομάδας συναποφασίζουν το θέμα
- Û Αυτοοργανώνονται σε ομάδες εργασίας
- Û Υλοποιούν τις δράσεις και δραστηριότητες που έχουν προδιαγράψει
- Û Ανταλλάσσουν πληροφορίες
- Û Συνθέτουν το υλικό που συγκέντρωσαν
- Û Συζητούν τα προβλήματα που προκύπτουν
- Û Αυτοαξιολογούνται

- ΰ Παρουσιάζουν την εργασία τους
- Επίλυση προβλήματος
- Επισκόπηση απόψεων (με ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις)
- Μελέτη περίπτωσης (οι έρευνές μας και οι μελέτες μας θα περιοριστούν στη γειτονιά μας)
- Η βιωματική προσέγγιση
- ΰ Οι μαθητές ζουν σ' αυτό το χώρο και έχουν προσωπική αντίληψη για την κατάσταση που επικρατεί
- Η επιτόπια διερεύνηση του θέματος
- ΰ Τα μέλη της ομάδας διερευνούν το θέμα με τη φυσική παρουσία τους
- Παιχνίδι ρόλων
- ΰ Δραματοποίηση της εικόνας της γειτονιάς
- ΰ Προσέγγιση του θέματος μέσα από το θέατρο

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- ✓ Συγκρότηση ομάδας και υποομάδων, ανάληψη συγκεκριμένων αντικειμένων
- ✓ Ορισμός χώρου – πεδίου έρευνας
- ✓ Περιδιάβαση της γειτονιάς με στόχο τη γνωριμία της, την καταγραφή των προβλημάτων, τον εντοπισμό των πράσινων γωνιών της, τον ορισμό των σημείων αναφοράς της γειτονιάς (θέατρα, αθλητικοί χώροι, το Πάντειο Πανεπιστήμιο κ.λ.π.)
- ✓ Παρακολούθηση της ταινίας «Για πέντε διαμερίσματα και ένα μαγαζί»
- ✓ Ξενάγηση στην Πλάκα από την αρχιτέκτονα του ΥΠΠΟ κ. Μαριάννα Φιλήντρα
- ✓ Ξενάγηση στην Άνω Πόλη της Θεσσαλονίκης
- ✓ Ξενάγηση στις παραδοσιακές γειτονιές Βαρόσι της Έδεσσας, Μπαρμπούτα και Κυριώτισσα της Βέροιας
- ✓ Επίσκεψη στα ΚΠΕ Αργυρούπολης, Έδεσσας και Ελευθερίου - Κορδελιού της Θεσσαλονίκης
- ✓ Διανομή Ερωτηματολογίων σε όλους τους μαθητές του Σχολείου μας με θέμα « Η αυλή του σχολείου – το σχολείο μας» και επεξεργασία
- ✓ Διανομή Ερωτηματολογίων στους γείτονες με θέμα « Γνωρίζω τους γείτονές μου » και επεξεργασία
- ✓ Επίσκεψη στο γήπεδο Καλλιθέας και συζήτηση με τους υπεύθυνους
- ✓ Συνάντηση με τους σκηνοθέτες Αντώνη Αντύπα του Απλού Θεάτρου και Νίκο Διαμάντη του Θεάτρου Σημείο και συζήτηση για τους τρόπους παρέμβασης τους στη γειτονιά
- ✓ Συνάντηση με τους υπεύθυνους του Ευρωπαϊκού Κέντρου Περιβαλλοντικής Έρευνας και Κατάρτισης του Πάντειου Πανεπιστημίου
- ✓ Δημιουργία πράσινης γωνιάς στην αυλή του σχολείου μας
- ✓ Εκπαιδευτικό ταξίδι στην Ιταλία στις πόλεις της κοιλάδας του Πάδου, για να γνωρίσουμε πώς οι Ιταλοί οργάνωσαν αυτές τις πόλεις με τρόπους φιλικούς με το περιβάλλον
- ✓ Δραματοποίηση σχετικών κείμενων
- ✓ Δημιουργία αφίσας από ομάδα μαθητών
- ✓ Σχεδιασμός ενός επιτραπέζιου παιχνιδιού με τίτλο «Οικο – βήματα»
- ✓ Παρουσίαση της εργασίας σε γονείς, μαθητές, φορείς, γείτονες και συνεργάτες μας στις 10 Μαΐου 2006

5.ΔΡΑΣΕΙΣ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ Αποστολή χριστουγεννιάτικων καρτών σε συνεργάτες και φορείς
- ✓ Αποστολή επιστολής και φωτογραφικού υλικού σε εφημερίδες της Καλλιθέας, όπου καταγγείλαμε την μη περισυλλογή σκουπιδιών και των παρκαρισμένων αυτοκινήτων στα πεζοδρόμια

- ✓ Δημοσίευμα του Πέτρου Μανταίου με τίτλο «Η γειτονιά είμαστε εμείς...» στην εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ μετά από την ενημέρωσή του για το πρόγραμμά μας
- ✓ Συνέντευξη μελών της παιδαγωγικής ομάδας στο Ραδιοσταθμό 9.84
- ✓ Διανομή του εντύπου μας σε φορείς και σε συνεργάτες μας

6.ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- ✓ Με συζητήσεις που είχαν τα μέλη ης ομάδας σε τακτά διαστήματα
- ✓ Με ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν τα μέλη της ομάδας στην αρχή και στο τέλος του προγράμματος
- ✓ Με το κοινωνιόγραμμα, με το οποίο έγινε προσπάθεια να διερευνηθεί η δυναμική των σχέσεων που αναπτύχθηκε μεταξύ των μαθητών στα πλαίσια του προγράμματος
- ✓ Με συνεντεύξεις, με τις οποίες επιχειρήθηκε όχι απλά η αξιολόγηση αλλά και η διατύπωση παρατηρήσεων και σκέψεων για τη βελτίωσή τους, όπως επίσης και η δυνατότητα εφαρμογής των μεθοδολογιών που ακολουθήθηκαν στα μαθήματα του ωρολογίου προγράμματος .Οι δύο παραπάνω μέθοδοι έγιναν με την καθοδήγηση του κ. Νίκου Αναστασάτου, διδάσκοντα στα ΤΕΠΑΕΣ Πανεπιστημίου Αιγαίου

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η ομάδα μετά τις δραστηριότητες, τις δράσεις και τις βιωματικές εμπειρίες διατύπωσε κάποιες προτάσεις, οι οποίες θεωρούμε πως είναι εφαρμόσιμες και αποτελεσματικές, κάποιες υλοποιήθηκαν, όπως η πρότασή μας για τη διανομή δωρεάν ή εκπτώτικων εισιτηρίων σε γείτονες από τα θέατρα της γειτονιάς στην οποία ανταποκρίθηκε θετικά ο Αντώνης Αντύπας του Απλού Θεάτρου. Επίσης ο Δήμαρχος Καλλιθέας υποσχέθηκε πως θα μας βοηθήσει στην πρόταση που κάναμε για τη διοργάνωση «της γιορτής των γειτόνων».Επίσης υπήρχαν αναφορές στον τύπο, που αφορούσαν τις δράσεις και δραστηριότητές μας. Γενικά όμως όλοι εμείς που συμμετείχαμε σ' αυτό το πρόγραμμα κερδίσαμε πολλά, μάθαμε πολλά, γνωρίσαμε τη γειτονιά, τους γείτονές μας, τα σημεία αναφοράς της και συζητήσαμε με τους υπεύθυνους. Ο αντίκτυπος ήταν ικανοποιητικός, οι περισσότεροι γείτονες ανταποκρίθηκαν θετικά και συνεργάστηκαν μαζί μας. Αυτό που προκάλεσε το ενδιαφέρον των απλών γειτόνων μας αλλά και των «επωνύμων», δηλ. των σκηνοθετών, του Πάντειου Πανεπιστημίου, των υπευθύνων του γηπέδου, ήταν πως σε όλες αυτές τις δραστηριότητες εμπλέκονται παιδιά και μάλιστα γυμνασιακής ηλικίας, που σημαίνει πως από πολύ μικρά ευαισθητοποιούνται και μαθαίνουν να λειτουργούν ως ενεργοί πολίτες, γεγονός πολύ ελπιδοφόρο. Εκεί που υπήρχε μια δυσκολία ήταν η συνεργασία με κάποιους φορείς, που εμπλέκονται με το θέμα μας.

Φωτογραφία 1. Εκπαιδευτική Εκδρομή στην Ιταλία, Βισσέντσα

Φωτογραφία 2. Συνάντηση με τον σκηνοθέτη Αντώνη Αντύπα

Φωτογραφία 3. Εκπαιδευτική Εκδρομή στη Θεσσαλονίκη

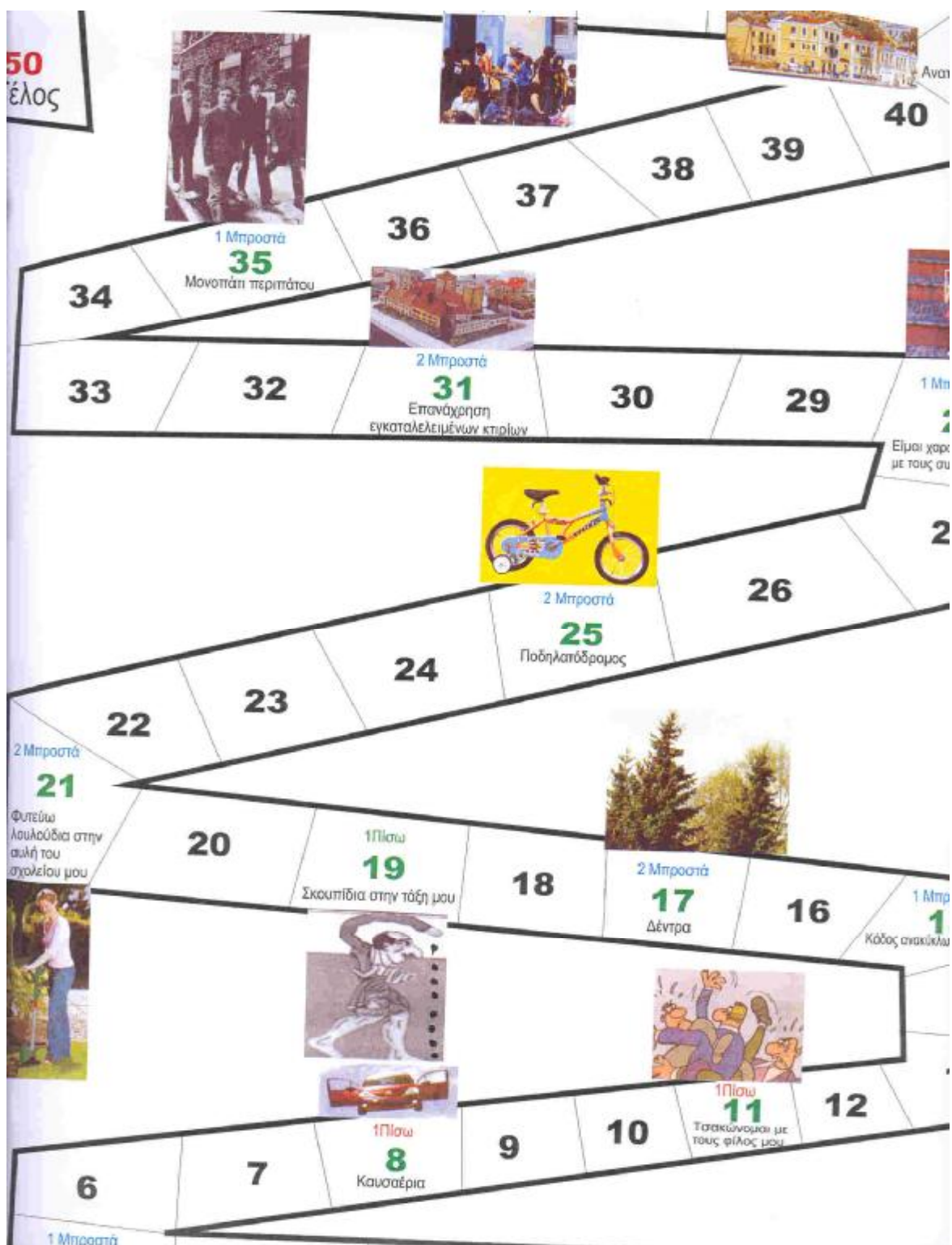
Φωτογραφία 4. ΚΠΕ Ελευθερίου – Κορδελιού

Φωτογραφία 5. Στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Κατάρτισης στο Πάντειο Πανεπιστήμιο

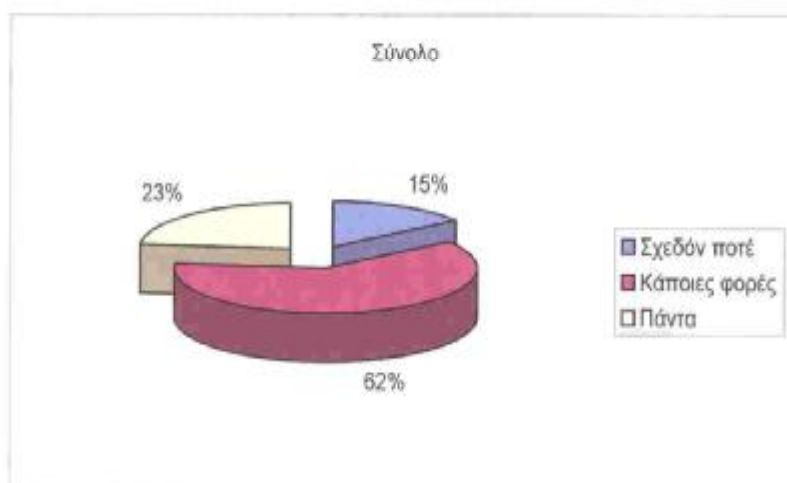
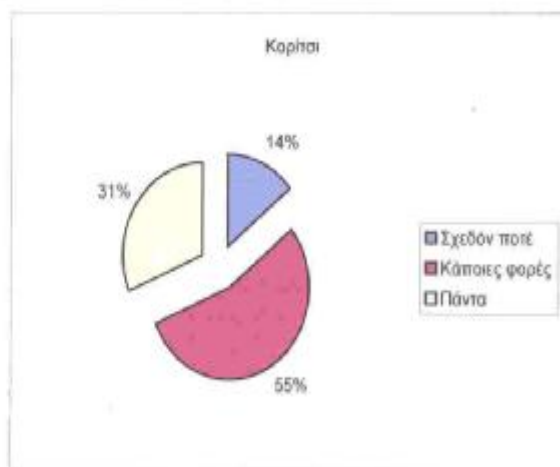
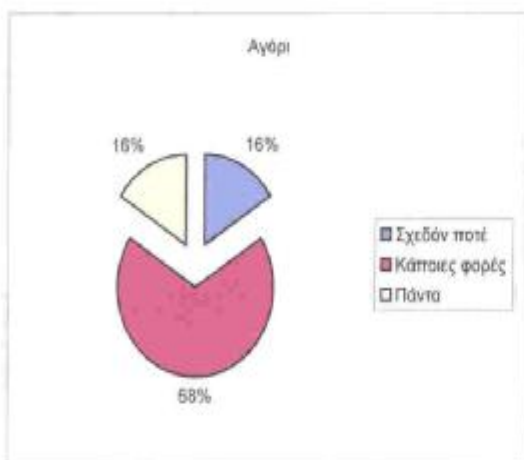
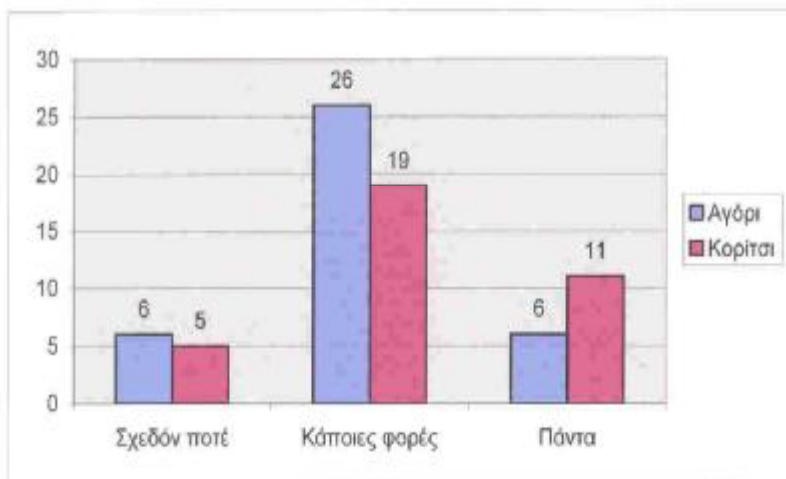
Φωτογραφία 6. Επιτραπέζιο Παιχνίδι με τίτλο «Οικο – βήματα»

Πίνακας 1. Ερωτηματολόγιο « Η αυλή του σχολείου - το σχολείο μας»

Παρατηρείς την αυλή όταν έρχεσαι σχολείο;

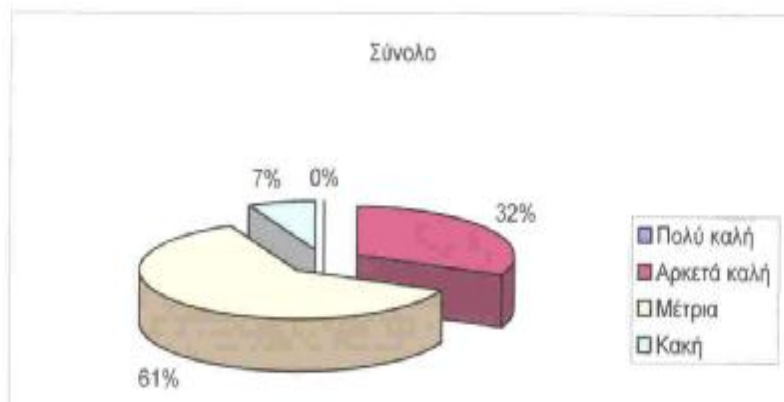
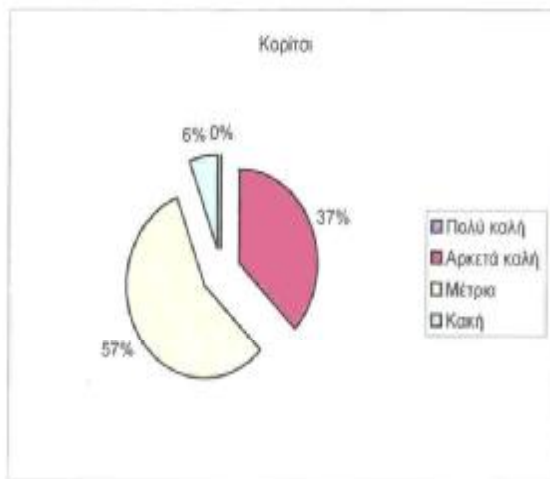
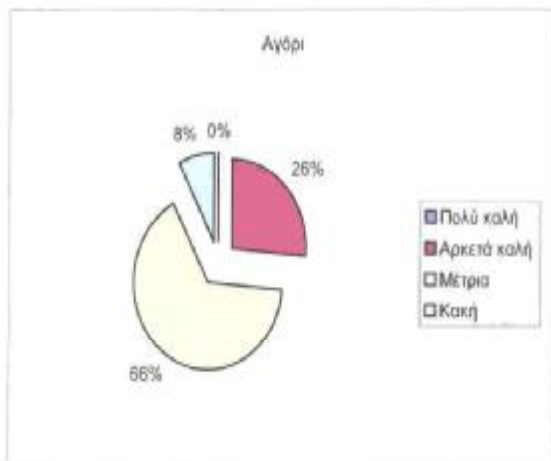
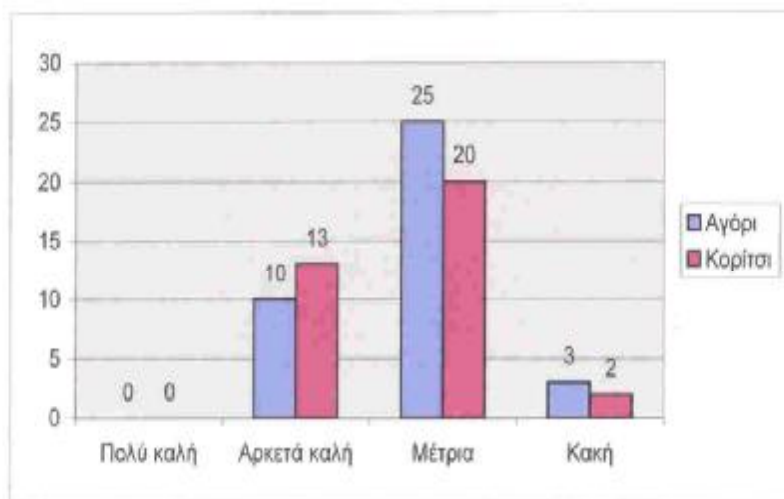
	Αγόρι	Κορίτσι	Σύνολο
Σχεδόν ποτέ	6	5	11
Κάποιες φορές	26	19	45
Πάντα	6	11	17
	38	35	73

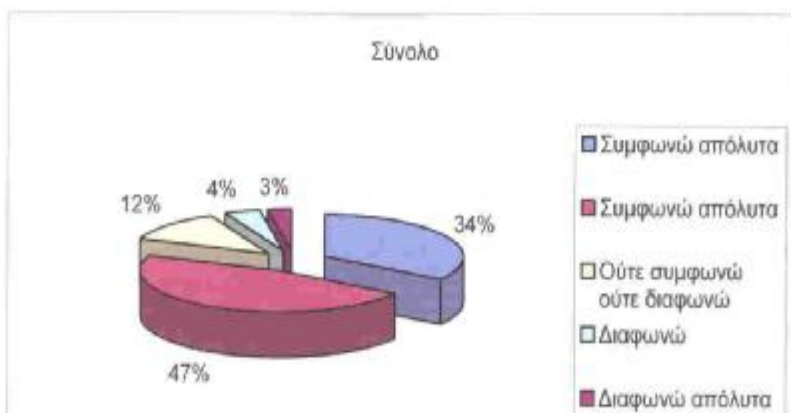
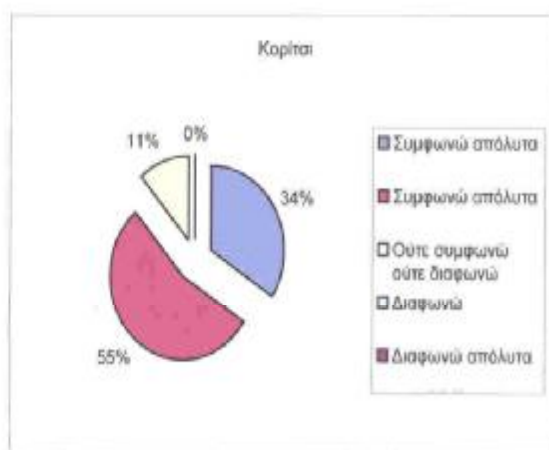
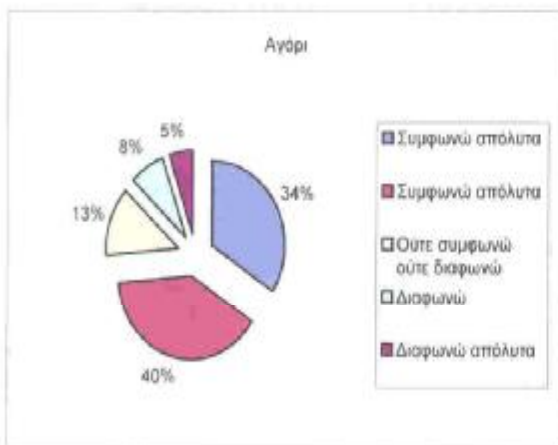
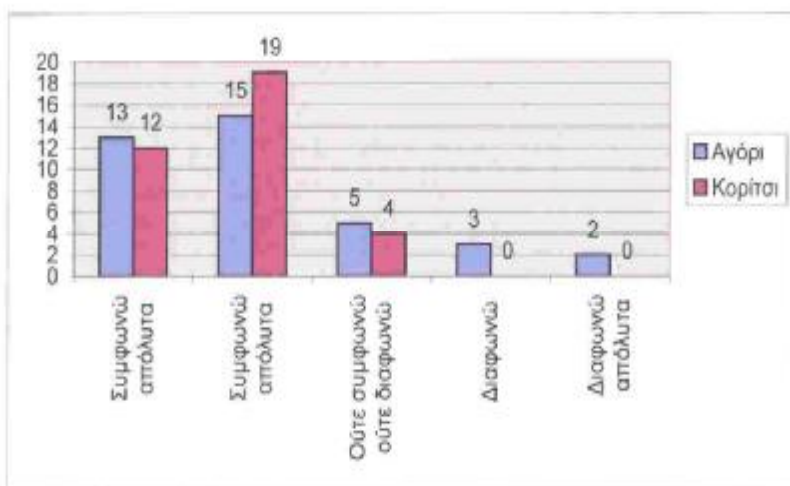
Ποια είναι η γνώμη σου για την αυλή του σχολείου

	Αγόρι	Κορίτσι	Σύνολο
Πολύ καλή	0	0	0
Αρκετά καλή	10	13	23
Μέτρια	25	20	45
Κακή	3	2	5
	38	35	73

Πιστεύεις πως πρέπει να γίνουν παρεμβάσεις βελτίωσης της αυλής;

	Αγόρι	Κορίτσι	Σύνολο
Συμφωνώ απόλυτα	13	12	25
Συμφωνώ απόλυτα	15	19	34
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	5	4	9
Διαφωνώ	3	0	3
Διαφωνώ απόλυτα	2	0	2
	38	35	73

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. 1.Αναστασάτος Ν.(2005), *Περιβάλλον και Σχολείο. Από τη Θεωρία στην Πράξη*, Αθήνα: Ατραπός
2. 2.Αναστασάτος Ν.(2005), *Μεθοδολογικές προσεγγίσεις στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Ρόδος: Πανεπιστημιακές Σημειώσεις
3. Benevolo L. (1997), *Η πόλη στην Ευρώπη*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
4. 4.Greenpeace.(1997), *Οι βιώσιμες πόλεις*, Αθήνα: Νεφέλη
5. 5.Μπούκτσιν Μ. (1979), *Τα όρια της πόλης*, Αθήνα: Ελεύθερος Τύπος
6. 6.Μπούκτσιν Μ.(2000), *Τι είναι Κοινωνική Οικολογία*, Αθήνα: Βιβλιοπέλαγος
7. Μπίθας Κ. (2001), *Βιώσιμες πόλεις*, Αθήνα:Τυπωθήτω
8. Παπαϊωάνου Τ. (2005), *Η Αρχιτεκτονική του καθημερινού*, Αθήνα: Καστανιώτης
9. Ρήτου Γ- Τρομπούκης Α. (2003), *Η περιβαλλοντική Φιλοσοφία στο σχεδιασμό της πόλης*, Αθήνα: Κουλτούρα
10. The Open University. (1987),*Η πόλη του μέλλοντος*,Αθληνα: Κουτσουμπός
11. Φασιανός Α. (2006), *Μετά το μύθο της γειτονιάς*, Αθήνα: Καστανιώτης
12. Παλαιοπούλου Ρ.- Τρικαλίτη Α. (1999), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για βιώσιμες πόλεις*,Αθήνα:ΕΕΠΠΠΚ